

مختصری پیرامون سبد سهام، ابزار جدید سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران

پدیدآورده (ها) : پرستش، نسرین

اقتصاد :: مجله اقتصادی :: فروردین و اردیبهشت 1383 - شماره 29 و 30

از 81 تا 82

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/293807>

دانلود شده توسط : یحیی قدمگاهی

تاریخ دانلود : 17/09/1394

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قواین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

مختصری پیرامون سبد سهام، ابزار جدید سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران

نسرین پرستش
(دانشجوی فوق لیسانس مدیریت دولتی، معاونت امور اقتصادی)

اختیار سرمایه‌گذاران قرار می‌دهد. هدف اصلی از طراحی این ابزار، ارائه سازوکاری به منظور سرمایه‌گذاری غیرمستقیم است و بنابراین از آنجا که سرمایه‌گذاران غیرحرفه‌ای بیشتر با خرد تک سهم در معرض خطرات ناشی از این نوع سرمایه‌گذاری قرار می‌گیرند و با توجه به تجربه‌های کشورهای دنیا، واسطه‌های مالی قادر خواهند بود با روش‌های متعدد که متدالوں ترین آن‌ها صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک است ریسک سرمایه‌گذاری را کاهش دهند این نهادهای مالی به کمک افراد مجری نقش واسطه را ایفا می‌کنند و بهویژه این امر در بازارهایی که اطلاعات مالی شفاف نیست و امکان وجود فرصت‌های مساوی برای همگان فراهم نیست یا به عبارت بهتر بازارهایی که کارایی لازم را ندارند و قیمت‌های سهام در آن‌ها نمایانگر ارزش واقعی بازار نیست، یک ضرورت انکارنپذیر تلقی می‌شود براساس گفته مسوولان بورس تهران، تنظیم سبد سهام در بورس تهران ترکیبی از سهام گوناگون بر مبنای میزان ریسک‌پذیری است و در صورت وجود بحران در بازار، سهامداران را با حداقل زیان مواجه خواهد کرد. البته هدف دیگر از طراحی این ابزار، سوق‌دادن بخشی از دارایی‌های مردم از سمت و سوی دارایی واقعی به دارایی مالی است و به عبارت دیگر گسترش فرهنگ سهامداری است. لازم به اشاره است سازوکار معامله سبد سهام به طور مختصر این گونه است که نگه‌داری سبد اوراق بهادار را می‌خواهد که هماناً یکی از بانک‌های کشور است بر عهده می‌گیرد مدیر سبد اوراق بهادار یک شخصیت حقوقی است و به وکالت از طرف سرمایه‌گذاران اقدام به خرید و فروش دارایی‌های مالی می‌کند. دوره پذیره‌نویسی سبد سهام ۱۰ روز است که براساس آن سرمایه‌گذاران برگه‌های مشارکت را برای اولین بار خریداری می‌کنند در واقع سبد اوراق بهادار حسابی است نزدیکی از بانک‌های کشور که متعلق به خریداران برگه مشارکت است دارایی این حساب کلیه اوراق بهادار قابل معامله در بورس است و این سرمایه‌گذاری را شخصی حقیقی انجام می‌دهند. لازم به ذکر است این سبد کلیه معاملات مربوط به خرید و فروش سبد اوراق بهادار را بنابر دستور مدیریت سبد انجام می‌دهد.

بررسی‌های انجام شده در بازارهای سهام در دنیا نشان می‌دهد که همواره توسعه واسطه‌های مالی توانسته به تسريع توسعه اقتصادی کمک کنند و توزیع مناسبات ریسک و افزایش تحلیل‌های مالی فعالان بازار را به همراه داشته است. به همین منظور غیرمستقیم کردن سرمایه‌گذاری افراد غیرحرفه‌ای، فرصت‌هایی بهتر برای مدیریت ریسک و کاهش تاعین مالی بنگاه‌های اقتصادی و در عین حال تسريع فرایند توسعه بخش مالی در سطوح ملی را به همراه کاهش نوسان پذیری جریان‌های سرمایه‌ای پدید خواهد آورد لذا با این هدف و در راستای بندب ماده ۹۵ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و گسترش مشارکت آحاد مردم در بازار سرمایه، در شهریور ۱۳۸۲ آئین نامه تشکیل سبد سهام تدوین شد و در اوایل اسفند ۱۳۸۲ آئین نامه به تصویب هیات مدیره بورس رسید و به منظور بررسی نهایی به شورای بورس ارائه شد.

در تعريف سبد سهام معادل واژه پرتفولیو (Portfolio) است و منظور از آن مجموعه‌ای از اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس، از قبیل سهام انواع اوراق مشارکت و نیز انواع سپرده‌های بانکی است که با رعایت توازن ریسک و بازده انتخاب می‌شود به عبارت بهتر، سبد اوراق بهادار مجموعه دارایی‌های مالی است که از محل وجود حساب سبد اوراق بهادار خریداری می‌شود و براساس مقررات این سبد اداره خواهد شد. مهمترین اصطلاحات به کار رفته در آئین نامه سبد سهام حساب سبد اوراق بهادار، برگه مشارکت، امین سبد اوراق بهادار، مدیر سبد و امیدنامه است.

سبد اوراق بهادار عبارت کوتاه شده سبد سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار است. برگه مشارکت معادل اوراق مشارکت است. امین سبد اوراق بهادار نیز یکی از بانک‌های کشور است که مسؤولیت نگه‌داری اوراق بهادار را از طرف‌های خود به امانت دارد وظیفه مدیر سبد اوراق بهادار نیز خرید و فروش دارایی‌های مالی است. در نهایت امیدنامه نیز سندی است که از سوی ناشر سبد سهام منتشر می‌شود و تصویری از آینده سرمایه‌گذاری برای تصمیم‌گیری در

معاملات سید اوراق بهادر، معاملات ثانویه است که البته این امر با ایجاد تابلوهای جداگانه عملی می شود. قیمت برگه های مشارکت براساس سازوکار عرضه و تقاضا تعیین خواهد شد ضمن آن که بورس تهران با تخصیص نماد خاصی، امکان انجام معاملات را تسهیل می کند.

اوراق بهادر توسط هیأة دولت در آذر، نمایانگر توجه مسؤولان به این بازار است. با آغاز فصل زمستان که فصل دوم رونق در بورس طی ۱۳۸۲ نامیده می شود تمامی شاخص های بورس با افزایش مواجه شدند شاخص کل قیمت سهام نیز با ۴/۸۲ درصد رشد از اوایل آذر به رقم ۲۶۰۸۴۹۲ واحد در پایان دی رسید.

مهمنترین تحولی که طی دی ۱۳۸۲ بورس با آن مواجه شد پیشنهاد افزایش مالیات نقل و انتقال سهام از نیم درصد به پنج درصد بود این افزایش بنابر نظر عده ای از تحلیل گران بازار منجر به کاهش حجم معاملات بازار خواهد شد و به نوعی اعمال فشار بر ظرفیت های بازار را به دنبال خواهد داشت در حالی که مسؤولان مالیاتی بر این عقیده هستند که این افزایش علامت مشتبی برای بازار بورس به شمار می رود و موجب کاهش مبادلات چرخشی در بازار سهام خواهد شد در هر حال به نظر می رسد پیشنهاد وزارت اقتصاد به نوعی ناشی از عملکرد ناکارآمد کارگزاری ها و پایین بودن ظرفیت های مبادلاتی است بنابراین اصلاح ساختارهای مبادلاتی در بازار بورس را می طلبد.

بازار بورس در بهمن نیز شاهد رکود نسبی در بیشتر مؤلفه های مهم بود. مهمترین رویداد تغییر گذار در این ماه بروز دگرگونی های سیاسی از جمله انتخابات مجلس هفتادم بود که موجب شد بیشتر شاخص های بازار را کود نسبی مواجه شوند شاخص کل قیمت سهام در این ماه نسبت به ماه پیش از خود ۰/۸۲ کاهش یافت در اسفند ۱۳۸۲ بورس اوراق بهادر در راستای برنامه های رونق خود شاهد تحولات در خود توجهی بود از جمله افتتاح بورس اصفهان در هفته اول اسفند و توصیب آئین نامه تشکیل سبد سهام توسط هیأة رسانه بورس رسید و تدوین آئین نامه فعالیت بازگردانی در بورس است مورد اخیر با هدف باثبات کردن نوسان قیمت ها و افزایش نقدشوندگی اوراق سهام است در هر صورت این گونه اقدام های بحث و اثبات در بازار سهام و جلب اعتماد عمومی کمک شایانی خواهد کرد.

شاخص کل قیمت سهام در آخرین ماه سال به رقم ۲۷۰۷۴۸۶ واحد رسید و نسبت به ماه قبل از خود ۴/۶۵ درصد افزایش یافت.

نتیجه گیری

بررسی عملکرد بورس تهران در ۱۳۸۲ و مقایسه آن با سال قبل مؤید افزایش ۱۳۸۶۳ درصدی شاخص کل قیمت سهام بوده است. ارزش بازار سهام نیز از ۱۳ میلیارد دلار در ابتدای سال به ۴۰ میلیارد دلار در پایان ۱۳۸۲ رسید. افزایش مؤلفه های بازار در ۱۳۸۲ نشان دهنده نوعی جو اطمینان نسبت به بازار سرمایه بوده است. در نهایت به نظر می رسد تداوم این رشد در گرو تداوم اصلاحات ساختاری در بازار است که مهمترین آن، ارائه اطلاعات شفاف و اصلاح ساختارهای مبادلاتی در بازار است.

جدول مؤلفه های مهم بازار بورس اوراق بهادر تهران در ۱۳۸۲

درصد تغییرات	۱۳۸۱	۱۳۸۲	
۱۷۸/۹۲	۱۱۷۷۰۵۷	۲۷۰۷۴۸۶	شاخص فیلت و بازده کل
۹/۱۷	۴۷۰۴۵	۳۹۳۲۱۹	شاخص فیلت و بازده نقدی
۱۵۸/۲۱	۸۸۰۸۶	۲۲۰۰۴۰	شاخص مالی
۱۱۹/۶۷	۷۹۲۲۶۲	۱۰۰۰۰۶	شاخص صنعت
۱۸۸/۱۹	۷۹۲۶۲	۸۷۳۳۰	شاخص پنجه شرک طبلاتر
۱۹۳/۰۰	۲۲۷۷۱۰۰۷	۹۶۰۵۹۸۷۱۶۲	ارزش داد و ستد سهام
۹۰/۰۹	۲۱۰۵۷۷۴۷۷	۷۸۷۸۷۹۱۲۲	نمداد سهام مبادله شده
۱۴۱/۲۲	۲۰۹۷۰۱	۴۰۸۱۰	نمداد خریداران

مأخذ: سایت بورس اوراق بهادر تهران.

نتیجه گیری

همان طور که عنوان شد توسعه بازار سرمایه و ایجاد نهادهای سرمایه گذاری به منظور تجهیز پس اندازهای مردم یک ضرورت انکار ناپذیر است. تجربه کشورهای دنیا نمایانگر وجود واسطه های مالی است که در قالب صندوق های سرمایه گذاری، بخش مهمی از دارایی های مالی را تأمین می کنند. بنابراین در حال حاضر با توجه به اقبال عمومی و گرایش سرمایه گذاری افراد به سمت دارایی های مالی، برای امنیت سرمایه گذاری، سبد سهام گزینه مناسب است که امکان شفافیت بیشتر را فراهم می آورد البته به طور یقین سبد های سهام در برگیرنده کل اوراق نیستند و این نکته می بایست مورد توجه قرار گیرد در عین حال که مسؤولان بازار سرمایه می بایست نظارت همه جانبی بر سبد های پراکنده داشته باشند و از مشاوره های غیر تخصصی که ممکن است آثار سوء برای عملکرد سرمایه گذاری در بازار سهام را به دنبال داشته باشد جلو گیری کنند.

منبع:

گزارش های توجیهی بورس اوراق بهادر تهران، شهریور ۱۳۸۲
جهانخانی، علی، مدیریت پرتفولیوی، مجله تحقیقات مالی شماره ۳۴-۳۵، سال ۱۳۷۸.

بررسی عملکرد بورس اوراق بهادر تهران در ۱۳۸۲

۱۳۸۲ آغاز مرحله جدیدی از یک رونق معنادار در بورس تهران بود. اقبال سرمایه های خارجی به بورس، تداوم برنامه خصوصی سازی به همراه سیاست های مختلف دبیرکل، در مجموع شرایط را فراهم آورد که شاخص P_E (قیمت به درآمد) به ویژه در چهار ماهه اول سال از رشدی بیش از ۷۶ درصد برخوردار شود. رشد این شاخص بیانگر افزایش رسیک سرمایه گذاری و در واقع نشان دهنده رشد بازده انتظاری و چشم انداز مثبت در بازار سهام بوده است.

برآیند عوامل مذکور سبب شد در شش ماهه اول سال تمامی شاخص های بورس از روند صعودی برخوردار شوند شاخص کل قیمت سهام در پایان شهریور به رقم ۸۹۹۳ واحد رسید و در مقایسه با شهریور سال گذشته ۸۹/۰۵ درصد رشد نشان داد.

با گذر از فصل تابستان و ورود به پاییز تا نیمه های آبان، بازار بورس با رکود فصلی که نمود آن کاهش حجم کل معاملات سهام بود، مواجه شد از نیمه های آبان، شاخص کل به رغم نوسان هایی از مرز ۹ هزار واحد هم فراتر رفت به طوری که این افزایش دیگر به عنوان یک رونق جبابی محاسب نمی شد بلکه بیانگر بروز اعتماد به بازار سهام و تداوم رونق بود این امر به ویژه یا تصویب لایحه بازار